

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ACAMF

Športniki svetovalci proti prirejanju izidov tekem

Iztočnice za okroglo mizo

Igor Pušnik

20.6.2023

Športne stave

- Regulacija športnih stav v Evropi ni urejena z enim samim delom zakonodaje, ki pokriva regijo, namesto tega ima večina držav nacionalne zakone za pravna in regulativna vprašanja v zvezi s športnimi stavami. Ti zakoni se lahko med državami precej razlikujejo.
- Najbolj popularni so športi, v katerih je finančni vložek največji (nogomet, konjske dirke, ameriški nogomet, tenis, golf, rugby, boks, E-športne stave)
- Športne stave v višini okoli 500 milijonov EUR predstavljajo 30 % do 40 % celotne stavniške industrije (podatek iz 2020, ki vključuje loterije, kasinoje, poker, ostale igre)

Športne in ostale stave

- Mamljivost hitrega zaslужka, ob neizprosni statistiki izgub, kljub temu, da se v dobitke vrne med 85 % in 95 % vplačanih sredstev
- Enostavna dostopnost stavnic z razvojem spletnih orodij
- Pomanjkljivost zakonskih določil v Sloveniji, približno 80 odstotkov Slovencev športne stave polaga pri tujih spletnih ponudnikih brez koncesije v Sloveniji.
- <https://www.24ur.com/novice/slovenija/golob-ni-naklonjen-prodaji-sportne-loterije-tujim-skladom.html>

Nogometne stave

➤ Način stav pri nogometu:

- Stave na končni rezultat
- Stave na polčas
- Stave na število golov in končni rezultat
- Over/Under ali stave z odstopanjem (različni pogoji, odvisni od stavnic)
- Stave na igralce (različni pogoji, odvisni od stavnic)

Prirejanje izidov v nogometu

➤ Primeri iz nogometa:

- <https://www.theguardian.com/sport/2021/oct/15/match-fixing-suspicious-raised-in-1100-cases-since-pandemic-start-sportradar>
- V 9 mesecih 2021 zaznali 655 potencialnih prirejanj izidov v nogometu.
- Skoraj 40 % omenjenih tekem je bilo zabeleženih v tretjih in nižjih ligah, pri čemer je bil vpleten tudi mladinski nogomet.
- Primeri po celinah: Evropa 382 sumljivih tekem, Latinska Amerika 115, Azijsko-Pacifiško območje 74, Afrika 43, Srednji Vzhod 10 and Severna Amerika 9.

Prirejanje izidov v nogometu

➤ Primeri iz nogometa:

- <https://www.24ur.com/sport/nogomet/v-braziliji-po-stavniskem-skandalu-odpustili-dva-nogometasa.html>

-

- Athletico Paranaense, finalist pokala Libertadores v 2022 odpusti 2 nogometaša
- še 8 jih odpustijo drugi klubi
- igralci so prejeli med 10.000 in 20.000 dolarji, da so na tekmah dobivali rumene ali rdeče kartone, namenoma zgrešili enajstmetrovke, poskrbeli za ustrezno število kotov ali pa za dogovorjen izid tekme

Prirejanje izidov v kolesarstvu

- <https://cyclingtips.com/2021/11/does-road-cycling-have-a-problem-with-match-fixing/>

(2010 Liège-Bastogne-Liège, Alexandre Vinokourov naj bi plačal Alexandru Kolobnevu 100.000 EUR, oproščena leta 2019 zaradi pomanjkanja dokazov)

- <https://bleacherreport.com/articles/1855050-lance-armstrong-makes-s-hock-new-claim-about-cycling-drug-scandal>

(Afera Lance Armstrong)

Sledenje prirejanju izidov

Sportradar Integrity Services <https://sportradar.com/integrity/?lang=en-us>, partner več kot 180 športnih zvez in lig, je uporabil svoj sistem za spremljanje stav, Universal Fraud Detection System (UFDS), za iskanje sumljivih dejavnosti v športu v več kot 120 državah.

- UFDS je sumljivo aktivnost zaznala tudi na 37 teniških tekmah, 19 košarkarskih, 11 tekmah namiznega tenisa, 9 tekmah hokeja na ledu in 6 tekmah kriketa. Kot problematična področja so bili označeni tudi odbojka, rokomet in odbojka na mivki.
- Naraščajoča priljubljenost e-športa je tarča za prirejanje izidov. UFDS je od aprila 2020 zaznala več kot 70 sumljivih dejanj v petih različnih igrah. Več kot 40 jih je bilo odkritih leta 2021.

Pritožbe obtoženih prirejanja izidov

➤ Primer uporabe športnega razsodišča:

- <http://www.insideworldfootball.com/2021/11/02/former-nigerian-coach-siasia-loses-ny-court-attempt-overturn-match-fixing-ban/>

Primer poskusa sodnega izpodbijanja arbitraže CAS – Court of arbitration for Sports. Na odločitve CAS se je mogoče pritožiti na Zvezno vrhovno sodišče Švice (praviloma neuspešno). V nadaljevanju je pritožba možna na Evropsko sodišče za človekove pravice.

Prيرهjanje izidov- zgodovina

➤ The English game:

◦ <https://www.imdb.com/title/tt8403664/>

Angleška igra se začne s četrtfinalno tekmo pokala FA med Kinnairdovim Old Etonians in Suterjevim Darwen – resničen dogodek iz leta 1879. Eton in njegovi diplomanti so bili prepričani, da mora nogomet ostati šport višjega razreda in mora biti izključno amaterski, medtem ko so tisti, kot je Suter, izpodbijali to pravilo. Suter je postal ena najbolj kontroverznih osebnosti v nogometu, ko se je preselil iz Darwena v Blackburn Rovers – klub, ki obstaja še danes. Darwen je Blackburn obtožil, da je Suterju plačal, da bi igral zanje, kar je bilo takrat nezakonito. Postal je prvi igralec, ki je priznal, da je profesionallec. Suter in njemu podobni so pomagali odpreti nogomet delavskemu razredu, tako da so ga naredili za veljavno karierno možnost – igra se je konec leta 1885 spremenila v profesionalno.

Prirejanje izidov- zgodovina

➤ Netflix serija Bad sport:

- <https://www.netflix.com/browse/my-list?jbv=81084829>

Footballgate in še 5 drugih športov – košarka, umetnostno drsanje, avtomobilizem, kriket, konjske dirke

Prirejanje izidov – primeri iz Slovenije

➤ <https://www.24ur.com/novice/crna-kronika/afera-offside-hrvati-slovincema-odvzeli-premozenje.html>

<https://www.dnevnik.si/1042365817>

➤ <https://old.delo.si/novice/kronika/za-ilegalne-sportne-stave-vplacali-43-milijonov.html>

<https://www.rtvsllo.si/sport/novice/sukalo-oprosocen-tudi-na-visjem-sodiscu/331335>

<https://www.france24.com/en/20121001-montpellier-handball-players-admit-betting-deny-game-fixing-france-gambling-cheating>

Pobude proti prirejanju rezultatov

- <https://sport.ec.europa.eu/policies/sport-and-integrity/fighting-match-fixing>
- Olimpijski komite Slovenije, Žvižgavka OKS <https://zvizgavka.olympic.si/>
- FIFPRO
<https://fifpro.org/en/supporting-players/safe-working-environments/anti-match-fixing/the-red-button-app-explained>
- <https://www.amatt.eu/partners>
- <https://corporate.bwfbadminton.com/integrity/anti-match-fixing-overview/>

Pobude proti prirejanju rezultatov

- <https://www.sportintegrity.gov.au/what-we-do/competition-manipulation>
- <https://igamingbusiness.com/social-responsibility/sports-integrity/uefa-launches-anti-match-fixing-education-initiative/>
- <https://uefaacademy.com/courses/ftf/> Cena 3-tedenskega seminarja 4.900 EUR
- https://www.transparency.org/files/content/feature/4.1_WhySportIsLosing_Hill_GCRSport.pdf

HVALA ZA POZORNOST